

brigádny generál doc. Ing. Boris ĎURKECH, CSc.
Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši
Demánová 393, 031 06 Liptovský Mikuláš

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov habilitačnej práce:

**Bezpečnosť rodiny v podmienkach globalizácie a súčasných
spoločensko-ekonomických transformácií**

Autor:

Mgr. Antoni OLAK, PhD.

Pracovisko:

Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši,
Demánová 393, 031 06 Liptovský Mikuláš

V súlade s § 1 ods. 8 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v znení neskorších predpisov, ako aj na základe súhlasu Vedeckej rady Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, som bol dňom 14. júna 2013 menovaný **oponentom habilitačnej práce** s názvom **Bezpečnosť rodiny v podmienkach globalizácie a súčasných spoločensko-ekonomických transformácií** v rámci habilitačného konania **Mgr. Antoniho OLAKA, PhD.** v študijnom odbore 8. 4. 4. Národná a medzinárodná bezpečnosť.

Po preštudovaní habilitačnej práce a súboru písomných materiálov, obsahujúcich prehľad výsledkov doterajšej pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti habilitanta, v kontexte podmienok stanovených pre kritériá a vymenúvacie konania docentov na Akadémii ozbrojených síl so sídlom v Liptovskom Mikuláši, predkladám nasledovné stanovisko:

Habilitačná práca, **Bezpečnosť rodiny v podmienkach globalizácie a súčasných spoločensko-ekonomických transformácií** venuje pozornosť bezpečnosti rodiny ako jednej zo základných foriem fungovania elementárnych spoločenských zväzkov. Autor vo svojej práci rieši vplyvy globalizácie na transformáciu života rodiny ako aj iné významné spoločensko-ekonomické vplyvy jej bezpečnosti v rôznych kontextoch a prostredí jej fungovania.

Aktuálnosť problematiky:

Autor vo svojej práci vníma bezpečnosť rodiny ako jeden z dominantných faktorov, ktorý má čiastočný vplyv na podmieňujúcu globalizáciu základných bezpečnostných stratégií a to na úrovni najnižších a základných spoločenských väzieb. Rozvoj a nárast bezpečnostných rizík vo svete si vyžaduje neustále hľadanie a aplikáciu nových prístupov v otázke

bezpečnosti s novým komplexným formovaním bezpečnostného prostredia, a nový systémový integrovaný postup pri uplatnení vhodných metód zvyšovania vnútornej bezpečnosti krajiny.

Hľadanie nových možno až netradičných prístupov v problematike zvyšovania bezpečnosti sociálnych spoločenstiev na najnižších úrovniach ich spoločenského postavenia je aktuálne žiaduce, a preto sa o to pokúša aj autor vo svojej habilitačnej práci.

Predkladaná práca exaktnými výsledkami výskumu vecne poukazuje na skutočnosť, že vnímanie bezpečnosti v širšom kontexte vývoja aktuálnej celosvetovej bezpečnostnej situácie je úzko previazané aj s výchovou a vplyvom rodinného prostredia na kreovanie osobností, ktoré sa následne zapojením do reálne fungujúcej spoločnosti čiastočne podieľajú aj na socializácii jedincov v širších spoločenských zväzkoch. A to hlavne preto, že bezpečnosť hrá zásadnú úlohu v ľudskom živote ako takom a je určujúca pre jeho myšlienky, aktivity a snahy.

Štruktúra a obsah habilitačnej práce:

V prvej kapitole je aplikovaná systémová analýza, ktorá popisuje význam globalizácie v aspekte bezpečnosti rodiny, pri zohľadnení jej demografickej štruktúry s upozornením na globalizačné faktory ktoré súčasť rodinu čím ďalej tým viac ohrozujú, čím a priori znižujú aj patričnú úroveň bezpečnostného prostredia potrebného pre zdravé fungovanie tejto rodiny.

V druhej kapitole, ktorá je logicky previazaná na prvú, autor habilitačnej práce vykonal ďalej analýzu nebezpečných javov, ktoré môžu mať negatívny vplyv z pohľadu zaistenia komplexnej bezpečnosti rodiny ako celku.

K zaujímavým častiam práce patrí ale predovšetkým 3 kapitola habilitačnej práce, ktorá predkladá analýzu vlastného výskumu realizovaného autorom s využitím dotazníkovej metódy, ktorú je v danom prípade možné považovať za vhodnú metódu zberu informácií.

Následne autor habilitačnej práce tieto získané údaje a poznatky analyticky spracoval a vyhodnotil pričom súčasne ale navrhuje aj jeho vlastnú interpretáciu možných praktických aplikácií s poskytnutím navrhovaných záverov, ktoré sú vhodne spracované do záverečnej formy 7 výskumných riešiteľských hypotéz.

Diskutabilným bodom tejto časti habilitačnej práce ale môže byť nedostatočný reprezentatívny početný vzorček populácie nezamestnaných mladých ľudí.

Hodnotenie očakávaných prínosov a navrhovaných riešení ako celku je zrozumiteľné, a je v habilitačnej práci podložené aj tabuľkami a grafmi.

Štruktúra habilitačnej práce zodpovedá charakteru riešenej problematiky.

Predkladaná habilitačná práca má 123 strán textu a 4 strany príloh. V texte je celkovo 30 tabuliek a 6 obrázkov – grafov.

Obsah habilitačnej práce spĺňa kvalifikačné požiadavky kladené na habilitačnú prácu.

Splnenie stanovených cieľov:

V úvode habilitačnej práce sú síce a priori definované ciele práce, ale chýba ich explicitné vymedzenie.

Autor si stanovil za hlavný cieľ vykonanie analýzy bezpečnostných problémov rodiny s realizáciou aplikovaného výskumu mládeže a rodín v rzesovskom okrese, čo determinuje aplikáciu systémového prístupu pri zohľadnení vplyvu kritických faktorov bezpečnostných rizík na fungovanie rodiny.

Habilitačná práca vychádza zo záverov vykonanej analýzy súčasného stavu.

Prínosom habilitačnej práce je realizovaný dotazníkový výskum na vzorke nezamestnaných mladých ľudí vo veku 19 až 25 rokov, ktorý autor prakticky vykonal v rzesovskom okrese, v ktorom aktuálne žije 200 000 obyvateľov.

Na škodu vecí je skutočnosť, že spomínaný reprezentatívny vzorček je orientovaný iba regionálne, čo môže byť vnímané ako nepresné a nevhodne tak skresľovať význam inak hodnotných záverečných hypotéz.

Stanovené ciele habilitačnej práce ale korešpondujú s názvom práce, ako aj s jej jednotlivými kapitolami, pričom je možné konštatovať, že definované ciele habilitačnej práce boli naplnené.

Metódy riešenia:

Pri spracovaní habilitačnej práce použil autor podrobnú systémovú analýzu skúmaného objektu a procesov bezpečnostného prostredia rodiny, čo sa ukazuje ako správna voľba.

Možno v danej časti by bolo vhodné doplniť navyše aj komplexné zhodnotenie dôležitosti faktorov bezpečnosti rodiny, ktoré môžu mať negatívny vplyv na úroveň miery medzinárodnej bezpečnosti v jednotlivých krízových regiónoch vo svete ako paralelu medzi relatívnou bezpečnosťou jednotlivých krízových oblastí, ktoré sú už vo všeobecnosti preddefinované v medzinárodnom prostredí, a ich význam pre hľadanie východísk pre nárast úrovne celkovej bezpečnosti bežných rodín - v uvedenom kontexte s využitím metódy multikritériálnych hodnotení.

Zvolené metódy a metodické postupy sú dostatočné a prispeli ku kvalitatívnej úrovni predloženej habilitačnej práce.

Navrhované riešenia sú spracované na základe vecnej argumentácie a sú logicky zrozumiteľné.

Formálna stránka habilitačnej práce:

Z hľadiska formálneho spracovania práce je vhodné konštatovať, že aj napriek skutočnosti, že autor nie je štátnym príslušníkom Slovenskej republiky a slovenčina pre neho nie je materinským jazykom, tak autorom predložená práca nie je zaťažená množstvom rušivých prvkov, typu preklepov a gramatických nepresností, ktoré by v danom prípade bolo možné aj logicky očakávať, preto aj túto skutočnosť v tomto prípade vysoko oceňujem.

Celkový rozsah habilitačnej práce zodpovedá stanoveným kritériám.

Prínos habilitačnej práce pre ďalší rozvoj vedy a praktické využitie výsledkov:

Autor koncipuje a vyjadruje svoje myšlienky jasne, zrozumiteľne a v logickej nadväznosti.

Okrem širokej škály vykonaných analýz v kapitolách č. 1 a 2 je možné k najvýznamnejším prínosom práce zaradiť aplikovaný dotazníkový výskum autora, ktorého praktické výsledky a prínos sú v habilitačnej práci uvedené na stranách 94 až 106.

Autor navyše pri spracovaní predmetnej habilitačnej práce použil dostatočný počet aj kvalitu domácich a zahraničných literárnych zdrojov, ako aj jeho vlastných vedeckých a odborných prác v celkovom súhrnnom počte 236 publikácií, čo svedčí o tom, že autor sa dlhodobo venuje tejto problematike a aj adekvátne priebežne publikuje v danej oblasti vedy.

Autor preštudoval dostatočné množstvo domácej a zahraničnej literatúry.

Problém, ktorý vo svojej práci autor predkladá je z hľadiska súčasných riešení daného vedného odboru aktuálny.

V priebehu obhajoby habilitačnej práce žiadam zodpovedať nasledujúce otázky:

1. Aký je prínos habilitačnej práce k rozvoju poznania v oblasti bezpečnostných vied z pohľadu vedeckej využiteľnosti práce?

2. Aký je prínos práce pre ďalší rozvoj študijného odboru – národná a medzinárodná bezpečnosť?
3. Aké všeobecne platné vedecké závery vyplývajúce z habilitačnej práce, ktoré by bolo možné prakticky využiť v oblasti vojenských bezpečnostných štúdií?
4. Môžete prezentovať komplexné zhodnotenie dôležitosti faktorov bezpečnosti rodiny, ktoré môžu mať negatívny vplyv na úroveň miery medzinárodnej bezpečnosti v jednotlivých krízových regiónoch vo svete - ako paralelu medzi relatívnou bezpečnosťou jednotlivých krízových oblastí, ktoré sú už vo všeobecnosti preddefinované v medzinárodnom prostredí, a ich význam pre hľadanie východísk pre nárast úrovne celkovej bezpečnosti bežných rodín – a to v uvedenom kontexte napríklad s využitím metód multikriteriálnych hodnotení?
5. Vysvetlite prečo bola spomínaná reprezentatívna vzorka výskumu orientovaná iba regionálne, a či toto rozhodnutie by mohlo skresliť význam inak hodnotných záverečných hypotéz.
6. Explicitne definujete všetky stanovené ciele habilitačnej práce.
7. Považujete prezentovaný početný vzorok populácie nezamestnaných mladých ľudí zo rzesovského okresu, ktorí sa zúčastnili na výskume uvedenom v habilitačnej práci za dostatočne reprezentatívny na generovanie všeobecne platných hypotéz?

Zhodnotenie výsledkov vedecko-pedagogickej činnosti habilitanta:

A) Pedagogická prax:

- 3 roky vo funkcii dekan a mimoriadny docent Katedry riadenia bezpečnosti - VŠ v Katoviciach,
- 4 roky vo funkcii externý vysokoškolský učiteľ Katedry riadenia - VŠ v Przemyslu,
- 4 roky vo funkcii odborný asistent Katedry národnej bezpečnosti - VŠ v Ostrovcu Swietokrzyskim,
- 6 rokov vo funkcii externý vysokoškolský učiteľ Inštitútu - VŠ v Rzesowe,
- 2 roky vo funkcii externý vysokoškolský učiteľ katedry - VŠ v Rzesowe,
- V priebehu uvedených rokov habilitant vyučoval celkovo v 42 predmetoch vysokoškolského štúdia na vyššie spomínaných vysokých školách v Poľsku.

B) Vedeckovýskumná činnosť:

spoluautor 1 domáceho riešiteľského vedeckého kolektívu, spoluautor 3 zahraničných projektov výskumu a vývoja, člen redakčných rád 2 vedeckých časopisov v Poľsku.

C) Publikačná činnosť:

5 vedeckých monografií, 87 publikácií doma a v zahraničí, 7 vedeckých prác, 37 príspevkov na konferenciách a vo vedeckých zborníkoch, 5 skrípt a učebníc.

D) Ohlasy na výsledky publikačnej činnosti: ...citácií

Výsledky práce autora potvrdzujú jeho veľmi dobré pedagogické predispozície a schopnosť samostatne vedecky pracovať a viesť vedecké riešiteľské tímy. Jeho práce majú tiež široký ohlas vo vedeckej komunite a habilitant je aj uznávaným expertom v príslušnom vednom odbore bezpečnostných vied.

Záver:

Téma habilitačnej práce je aktuálna a potreba jej riešenia je žiaduca - vzhľadom na skutočnosť, že bezpečnosť rodiny ako základnej bunky fungovania ľudskej spoločnosti, má priamy no čiastkový vplyv aj na zabezpečenie vnútornej bezpečnosti každého štátu.

Problematika habilitačnej práce je v súlade so zameraním vedného odboru.

Habilitačná práca obsahuje návrh riešenia problematiky, ktorý nekopíruje ani neopakuje tematiku dizertačnej práce autora.

Konštatujem, že habilitant sa dlhodobo venuje otázkam národnej a medzinárodnej bezpečnosti čo vyplýva aj z jeho vedeckých, publikačných a pedagogických aktivít.

Svoje doterajšie vedecké výsledky a bádanie primerane zverejňoval v recenzovaných domácich a zahraničných periodikách, vedeckých zborníkoch a zborníkoch z vedeckých konferencií. Vo svojej habilitačnej práci navyše poukázal na jednu veľmi významnú skutočnosť, ktorou sú nové pohľady na bezpečnosť rodiny v podmienkach globalizácie pri súčasných spoločensko-ekonomických transformáciách.

Habilitant je výraznou vedecko-pedagogickou osobnosťou s relatívne vysokým stupňom erudície v oblasti bezpečnostných vied.

Habilitačná práca má viac teoretický ako aplikačný charakter, no k jej prínosom patrí aj to že jej závery majú všeobecne platný vedný charakter.

So zohľadnením všetkých doterajších vedecko-výskumných a pedagogických aktivít a výsledkov práce habilitanta, konštatujem, že

Mgr. Antoniho OLAK, PhD. spĺňa

požiadavku kvantitatívneho plnenia kritérií habilitačného konania na Akadémii ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, a preto

o d p o r ú č a m

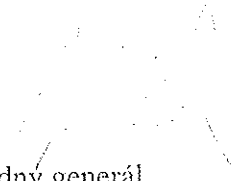
pokračovať v habilitačnom konaní. Pri obhajobe habilitačnej práce očakávam jednoznačné stanovisko habilitanta k vyššie uvedeným otázkam a kritickým pripomienkam.

Po ich uspokojivom zodpovedaní a ďalšom úspešnom priebehu habilitačného konania odporúčam menovanému udeliť titul

d o c e n t

v študijnom odbore v študijnom odbore 8. 4. 4. Národná a medzinárodná bezpečnosť.

Liptovský Mikuláš 7. 8. 2013

brigádny generál
doc. Ing. ĎURKECH Boris, CSc.
oponent